

DISSERTATIO INAUGURALIS JURIDICA
EXHIBENS

TRANSACTIONIS NOTIONEM
EAMQUE INEUNDI MODOS

EX
JURIS ROMANI PRINCIPIIS

QUAM

CONSENTIENTE ILLUSTRIS ICTORUM ORDINE
PRAESIDE

CHRISTIANO GMELIN

PHIL. ET U. J. D. AC JUR. PROF. PUBL. ORD.

SERENISSIMI DUCIS CONSILIARIO, NEC NON SER. MARGGRAV.
BRANDENB. AB AULÆ CONSIL.

PRO RITE OBTINENDIS SUMMIS IN JURE HONORIBUS

EXAMINI PUBLICO SUBJICIT

AUCTOR

MATTHÆUS DE LUTZENBERGER
LAUINGANUS.

TUBINGÆ

D. OCT. MDCCCLXXXV.

LITTERIS FUESIANIS.

619.

1795, 1.

9

DISSERTATIO IN MATHEMATICA
EXHIBENS
TRANSFORMATIONIS NOTIONEM
PER FAMOSI INVENIENDI MODOS
IN QUIBUS ROMANI PRINCIPALITER

CONSISTENTE ALIISQUE VARIIS ORDINIBUS
PRAESIDI

CHRISTIANO GMELIN

INSTITUTIONUM MATHEMATICARUM
PRINCIPALIS PARTIS
ALGEBRAE
LIBER PRIMUS

MATTHEUS DE LUTZBERGER
LAVINGANUS

EDITUS
D. MDCCCLXXXV
LITTEAE TORONTO

ILLUSTRISSIMO ATQUE EXCELLENTISSIMO

DOMINO

FRIDERICO CAROLO

S. R. I. COMITI de THÜRHEIM,

CONSILIARIO IMPERIALI AULICO ACTUALI, AUGUSTISSIMI
IMPERATORIS ATQUE SERENISSIMI ELECTORIS BAVARICI
CUBICULARIO, DOMINO IN FISCHBACH, HOF ET STOCKENFELD,
PRÆTEREA IN DORNACH, WEINBERG ET WARTENBERG

&c. &c.

DOMINO SUO PERQUAM GRATIOSO

REVERENDISSIMO

PERILLUSTRI ATQUE AMPLISSIMO

DOMINO

FRANCISCO XAVERIO

ANTIQUISSIMI S. R. I. EXEMTI AC IMMEDIATI
COLLEGII KAISERSHEIMENSIS
ORDINIS CISTERCIENSIS ATQUE ABBATIÆ PIELENHOFEN
PRÆLATO

S. C. M. CONSILIARIO ET CAPELLANO HEREDITARIO
SPLENDIDISSIMI ORDINIS PALATINO BAVARICI S. ELISABETHÆ
ELEEMOSYNARIO SUMMO

VICARIO GENERALI SANCTISSIMI ORDINIS CISTERCIENSIS
PER SUEVIAM ATQUE VICINAS PROVINCIAS

DOMINO SUO PERQUAM GRATIOSO

DENIQUE

VENERABILI ATQUE SPECTATISSIMO CONVENTUI

S. R. I. EXEMTI AC IMMEDIATI

COLLEGII KAISERSHEIMENSIS

HAS PRIMITIAS STUDIORUM ACADEMICORUM

SUBMISSE ATQUE OBSEQUIOSE

DAT, DICAT, DEDICAT

AUCTOR.

Omnibus notum erit, transactionis materiam non solum esse præstantissimam, sed & frequentissimam atque utilissimam. Quotidie exoriuntur de re dubia lites. Quid melius amabili compositione? quid optabilius? Malo retinere partem, quam perdere totum: ne dicam de eo, quod in lites descendere, sit periculosissimum; ne dicam de cæteris, quæ litibus vinculo quodam adhærere solent indissolubili, molestiis, atque difficultatibus innumeris, sumtibus enormibus, aliisque incommodis quam pluribus, atque quam maximis.

Hoc eum mihi fuerit perspectum, quis adhuc dubitet; quin non materiam hanc omni, quo potui, desiderio amplexus fuerim atque amore? Me quidem non fallit, celeberrimos æque ac eruditissimos Interpretes & JCTos pragmaticos hoc argumentum pertractasse, maximoque ingenui acupine

A

illud illustrasse. Quid refert? solummodo tentabo (& quis propterea audaciæ me inculparet?) quantum ingenui vires ad illustrandas præcipuas hujus doctrinæ partes conferre valeant. Videtur enim mihi

I. Transactionis notionem non adeo distincte plerumque esse repræsentatam, ut fines illius nunquam non regi, eaque ab aliis negotiis semper & accurate discerni possit. Deinde

II. quod a plurimis pæne neglectum animadverto, haud superfluum fore existimavi, quin de modis transactionem ineundi aliquid fusius disseram.

I.

Verbum transfigere, a trans- & agere compositum esse, idemque sibi velle, ac conficere negotium, finire, terminare, expedire, ita in aprico positum putavi, ut nullus unquam de eo amplius dubitaverit. Missa igitur etymologica hujus vocis derivatione, statim ad transactionis notionem transiturus sum.

Est autem transactio, rei dubiæ conventa, & non gratuita decisio; aliquo scil. dato, vel retento, vel promisso.

L. 1. ff. de transact. ibi: „qui transigit, quasi de re dubia, & lite incerta, neque finita transigit.“

Qui igitur transigit, dubium rei eventum, litemque imminentem, ex qua metuit periculum, prævidet, proptereaque ejus incertum, quamprimum, & quam minima cum molestia pactione ad certum adducere cupit: sicuti vero intelligit, non posse se rem totam ea auferre via, ita nec vult totam perdere; agit igitur, quod superest in re dubia, ut partem redimat, parte data, aut promissa.

Dixi transactionem esse

i. Decisionem, quod quidem ipsa negotii indoles nos edocet. Finge enim tibi partes, quarum quæque commodis suis inserviens tam tenaci consilio causam suam persequitur, ut adversarium omnibus rei emolumentis exuat prorsus: finge, rem esse spectato incerto litis eventu dubiam; finge porro, quod, cum facile prævidere possint, neutram forte scopum suum affecuturam esse, utraque rem hanc incertam, atque tædiosam ita componere exoptet, ne ad minimum totum perdat, sed aliquantulum tamen ex ea conservet; aliquo scil. dato, vel retento, vel promisso. Numne, cum hoc factum fuerit, dixeris? rem antea dubiam nunc inter eas esse

A 2

decisam, litem esse decisam, & optime. Id quod etiam ipsis
L. 3. §. 1. ff. ad Leg. falcid.
L. 7. L. 33. C. de transact.
 innuitur verbis.

2. Jam vero mihi in mentem venit, alios adhuc dari modos, quibus æque ac transactionibus ipsa causa deciditur, qui tamen propterea haud recte transactiones dici possunt. v. c. juramentum, sententia &c. Quid aliud inde sequitur, quam quod ad transactionem in specie talem haud sufficiat, rem modo esse decisam; sed & speciales insuper requiri characteres, ex quibus cognosci poterit, rem decisam, transactione finitam esse. Qui vero sint hi characteres, videamus.

Decisio fieri debet

A.) de re dubia. Quæ enim de re certa fit transactio jam secundum

L. 32. C. de transact. & L. 23. §. 1. ff. de condiç. indeb.
 invalida est, atque nulla; id quod nec aliter se haberi posse, ex ipsius jam actus natura facile perspicui poterit. Ponamus enim, rem esse certam: Jus sc. certum, nec dubium amplius eventum; ponamus; convenire partes (non litigantes, sed potius pacificentes) quod non atten-

to jure certo alterutrius nihilominus alteri detur aliquid, vel præstetur; Quæritur, an transactio huic negotio sub-
fit? & respondeo, non subesse. Quomodo enim staret cum jure certo decisio? Decisione id tantum, quod sive ratione facti, sive legis ratione incertum est, ad certum redigitur; quod tamen non sic accipiendum esse velim, quasi jus semel certum semper etiam debeat remanere certum. Minime. Sive enim possessori lis jam mota fuerit, sive tantummodo movenda immineat, nihil re-
ferret; nam in utroque statui deberet casu, jus possessoris antea fortasse certum, certe nunc redditum fuisse incertum.

L. 8. §. 23. ff. L. 2. C. de transact.

Res autem dubia esse potest,

a.) vel ob incertitudinem ejus, quod alteri præstandum est, v. c. cum alimenta alicui præstanda essent, fideicommissum sub conditione relictum esset.

L. 8. ff. L. 11. C. de transact.

b.) vel ob litis exitum incertum; proinde transactio fit aut super lite, præsentem sive imminente, aut super alia re dubia; quæ de lite fit, nihil aliud est, quam decisio litis partium conventionem facta; & illa, quæ de qualibet alia re dubia fit, est placitum de re dubia, aliquo dato, vel

retento, vel promisso. In posteriori igitur transactionis genere nulla litis contemplatio versatur, sed præstatio, quæ ratione eventus incerta adhuc est, placito illo ad certitudinem suam redigitur. Alimentorum præstatio, quæ a vita ejus, cui alimenta suppeditanda sunt, pendet, incerta est. Quodsi igitur conveniunt inter se legatarius & heres, ut definita pro alimentis futuris summa solvatur, incertitudo placito hoc tollitur, & transactione res in se incerta quidem, cujus tamen nulla lis est, aut controversia in futurum timetur, certa redditur. Ea autem transactio, quæ præprimis de lite fit, conventa litis decisio est, rei que igitur controversiæ non secus, ac res judicata, finem imponit,

L. 20. C. de transact. „non minorem auctoritatem transactionum, quam rerum judicatarum esse, recta ratione placuit. L. 3. §. 1. ff. ad Leg. falcid.

B) Debet esse conventa decisio.

Conventa vero dicitur ideo, quod partium conventionenitur. Libero igitur constat consensu, nec pars una, invita altera ad transigendum cogi potest; licet iudicis officio id jam legibus romanis

L. 21. ff. de reb. cred.

præcipue autem germanicis, tum universalibus

R. J. N. §. 110.

Ord. Jud. Imp. aul. Tit. 2. §. 5.

tum particularibus,

*J. P. W. tit. 8. §. fürs andre Ec. tit. 77. §. di-
weil Ec.*

impositum fuerit, ut tum in initio, tum in progressu
litis omnibus viribus amicabilem compositionem ten-
tare studeat, propterea tamen partibus transactio-
nem imperare nequit iudex: nisi unicum exceperis ca-
sum, cum salus reipublicæ exposcat, ut litigantes ad
transigendum cogantur, qua quippe specie emergente
non potest tantum iudex, sed & debet transactionem
etiam invitis imperare. Tum vero reipublicæ salus ex-
poscere demum videtur transactionem imperatam, si,
unica transactionis via non adhibita, salus reipublicæ
periclitaretur, aliisque igitur remediis ordinariis præ-
caveri non possit, ne respublica aliquod detrimentum
eaperet.

*Perill. Sixt. Jac. Kayff in Diss. de transactione
imperata §. 7.*

Ferd. Christ. Harpprecht in Diss. de transact. judiciali §. 7.

Joh. Casp. Heimburg Diss. de transact. judiciali.

C) Denique nec gratuita, seu quod idem esse existimo, ab utraque parte onerosa, aliquo sc. dato vel retento, vel promisso. Sed, quomodo hoc, mihi aliquis dicat? quomodo ab utraque parte onerosa? potius in aperto esse crederem, unum ex litigantibus merum capere lucrum, cum idem existente conditione, vel re judicata ne minimum quidem habiturus fuisset. Bene. Sed quis tibi ante litis exitum, variis adhuc casibus obnoxium, divinatione quadam prædicere potuit; te victorem evasurum esse? Quis quæso tibi, re nondum judicata, viam illam regiam describere potuit, qua ad exoptatum finem pervenire possis? cum non raro tristi edoceamur experientia, sacerdotes justitiæ non semper sic sibi esse constantes, ut quæ ab hoc lata fuerit sententia, ea & ab altero adprobetur judice; seu, ut Lauterbachii verbis utar: plus valere haud raro favorem in judice, quam legem in codice. Nonne etiam probatio, cujus media lubrica quandoque & vacillantia sunt, cujusque æstimatio ab arbitrio judiciis pendet, deficere potuit? Nonne facile evenire potuit, ut res ju-

dicis arbitrio commissa alia plane, quam exoptaveris, ratione, judicis sententia terminetur? Est ergo & alteri jus, felicem exspectare exitum; jus modo æquale, modo inæquale (quod igitur vel majori vel minori ære redimendum est) attamen aliquod, & si sit minimum, nemo tamen id, nullo vel accepto aut promisso, vel retento perdere vellet. In conditione id per se constat. Videamus de lite. Agit actor, ut tota ei adjudicetur causa: reus excipit, nullum actori, sibi omne rem habendi competere jus. Incertum quodammodo est, quis alterum vincat: veretur quisque, se succubiturum fore, nolunt continuare litem, neque tamen neuter totum perdere, quam partem adhuc conservare sibi cupit. Quid faciendum? Componite vos, dicerem. At quomodo compositio locum habeat, si nullus eorum de jure suo, quod adversus alterum persequitur, discedere vellet? Neesse ergo est, ut quisque alterum liberalius excipiat, nec actor omne, quod petit, urgeat, nihilque remittat; nec reus totum retineat, quod retinere ipsi propositum fuit. His præmissis, facile, credo, apparebit, optimo me contendisse jure, nullam dari transactionem, in qua non vel detur aliquid, vel retineatur, vel præstetur; seu, quæ non sit ab utraque parte one-

rosa. Et quid aliud sibi velint Diocletiani & Maximiani verba, cum in

L. 38. C. de Transact.

rescribere: „Transactionem nullo dato, vel retento, seu promisso minime procedere.“ Si enim datur aliquid, vel promittitur, propterea, quod retinetur aliquid, quod facile expectata iudicis sententia penes possessorem foret permanfurum, hoc ipsum vel datur, vel promittitur. Si retinetur aliquid, datur vel promittitur aliud alterum, ut exinde tanto securius id, quod jam habetur, retineri, & alter, accepto vel promisso contentus, nil amplius eo nomine petere possit.

Transactionis notionem jam satis inmo superflue enucleatam esse opinor, videamus nunc, quæ sint negotia ad eam proxime accedentia, & quomodo ab iisdem differat? Adest pactum remissorium, adest sententia, adest iuramentum. Primo de pacto remissorio.

1) Pactum dicitur remissorium, ideo quod remittatur aliquid, quod vere debitum sit, animo donandi, hinc titulo mere lucrativo. Jam vero in

L. 38. C. de transact.

ut jam supra exposui, scribitur: „transactionem nullo dato, vel retento, seu promisso minime procedere,, Quis non videat, ex hoc potissimum differentias pactum remissorium inter, atque transactionem pendere. Pactum enim ejusmodi donationis causa interpositum admittit rem certam, sententiaque jam decisam.

L. 1. ff. de Transact. ibi: „qui vero paciscitur donationis causa, rem certam & indubitata[m] liberalitate remittit.

Non quasi Ulpianus, uti recte monuit Noodt

ad Edit. Præ[et]. de Pact. & transact.

contendere velit, pactum donationis de re certa, nunquam dubia atque incerta iniri; sed & de rebus dubiis & litigiosis id interponi posse, Paulus testatur

L. 1. Sent. recept. Tit. 1. §. 5. „de rebus litigiosis & convenire & transigere possumus.

Sed in eo utrumque pactum differre præcipit, quod illud, quod donationis causa fit, & de re certa, nullisque amplius dubiis obnoxia; id autem, quod transactionis causam habet, de re dubia, atque incerta semper fiat. Transactio enim, cujus objectum res judicata

est, non est servanda. Transactiones porro semper fiunt aliquo dato vel retento, vel promisso, adeoque semper sub certa lege, & conditione;

L. 14. ff. de transact.

Pacta autem remissoria mera liberalitate nituntur, sine omni conditione fiunt, neque quidquam illi, qui actionem suam ex ejusmodi causa remittit, præstatur, vel promittitur, vel ab eo retinetur.

2) A judicis sententia in eo distinguitur transactio, quod illa non sit conventa litis decisio, sed potius per pronuntiationem judicis condemnatoriam, vel absolutoriam, quasi imperata; hinc etiam inter invitos procedat.

L. 83. §. 1. ff. de Verb. Oblig. ibi: „Judicium autem etiam in invitum redditur.,“

3) Transactionem, qua conventionem, onerosis annumerandam esse conventionibus, jam supra docui. Desistit enim propterea quis a lite, vel quod aliquid retineat, vel detur quid ei, sive promittatur: id, quod transactionem jam satis a juramento voluntario, sive judiciali, sive extrajudiciali, distinguit, quantumvis id juramentum transactionis speciem continere dicatur in

L. 2. ff. de jurejur.

Juramentum quidem illud dubiam litis causam decedit & finit, eadem fere ratione, ut transactio, & quodammodo adeo in conventionem incidit, sed nil propterea quid datur, retinetur, aut promittitur, & totus litis exitus a religiosa assertione ejus pendet, in cujus conscientiam decisio causæ collata est.

II.

His demum peractis ad alterum dissertationis meæ caput, in quo de diversis transactionem ineundi modis agam, progredior. Quæritur enim, quid sit transactio? an pactum, an contractus? Et respondeo: idem de ea, ac de donatione tenendum. Quemadmodum ergo donatio pacto quandoque nudo, quandoque stipulatione, nunc contractu perficitur innominato; ita quoque de transactione dicendum, quæ proinde vel pactis adnumeranda, si nudo inita fuerit consensu, vel stipulatione, si verborum accesserit solennitas, vel contractibus innominatis, si vel cum ipsa actionis remissione, vel qualiquali præstatione transactio initium suum ceperit. Sunt hæc generalissima. Jam ad specialiora propius accedamus.

1) Ponas velim, aliquid ab adversario ad hoc mihi esset promissum, ne litem cœptam prosequerer, sed actionem

vel movendam, vel jam intentatam omitterem. Nulla intervenit stipulatio, nulla deprehenditur rei traditio, nulla conspicitur, qua obligatio ipso jure tollitur, acceptatio, simplex duntaxat pactum est. Quid de eo dicendum? — Vis omnis exceptione finitur —; dummodo tamen memineris, ut actori pristina actione agentis, cum reus fidem sefellerit, nec servaverit eam, & nihilominus pacti exceptione uti voluerit, replicatione doli mali vel in factum succuratur. Elegans de eo casu exemplum continetur in

L. 28. C. de transact.

ubi Imperator sequentibus rescripserat in fine verbis: „Quamvis ex pacto non potuit nasci actio, tamen reum vindicatione pendente, si exceptio pacti opposita fuerit, doli mali vel in factum replicatione usa, poteris ad obsequium placitorum adversarium tuum urgere.“ Huc quoque pertinet

L. 21. C. de pactis.

- 2) Longe aliter res se habebit, si conventioni aliqua subfuerit causa, sive datio intervenerit, sive factum, i. e. si per modum contractus innominati inita fuerit transactio; ut puta, dedi tibi pecuniam, vel factum aliquod

præfici, ut a lite desistas. Hoc enim casu non solum exceptio pacti competit, sed & insuper actio datur, actio quæ dicitur præscriptis verbis

L. 33. C. de transact.

Est hæc quidem communis omnium contractuum innominatorum actio; attamen, quod singulare in transactione constitutum fuit; nunquam is, qui dedit, implemento ab altera parte nondum secuto, jus poenitendi, quod alias contractibus innominatis inditum est, exercere, neque sub hoc prætextu a transactione recedere potest, id, quod litium sopitarum favor merito, meritoque suadet.

L. 39. C. de transact.

L. 65. §. 1. ff. de Condit. Indeb.

Causas enim transactionibus legitimis semel finitas, ne imperiali quidem rescripto resuscitari oportet.

L. 16. C. de transact.

Sunt hæc clara prorsus atque perspicua, & jam ad tertium transactionem ineundi modum transire, nisi existimaverim, non omni carere posse utilitate, si de

cit. L. 33. C. de transact.

aliquid fusius locuturus sim; præsertim, cum quædam eorum, quæ in ea scripta continentur, & ad transactionem stipulatione initam pertineant. Præsupponitur casus: petiisti ab adversario tuo fundum, quem tuum esse dixeras, deinde a lite recessisti, ea tamen addita lege, ut adversarius tuus hunc quidem fundum retineat, alium alterum tamen tibi, & quidem certis finibus liberum, daret. Dedit fundum tibi adversarius. sed non, ut convenistis, liberum. Venit dominus vel creditor, evincitur totus, vel pro parte fundus. Quæritur, num lis decisa instaurari debeat, cum adversarius tuus non satisfecerit legi transactionis? Non instaurari, jura enim id prohibere, Imperatores rescripserunt. Sed quænam, jam aliquis dicat, erit tibi danda actio?

Ex stipulatione sane, continuatur, si placita servari, secuta est: vel si non intercesserit, præscriptis verbis actione civili subdita apud Rectorum provincie agere poter.,

Erit ergo tibi ex stipulatu actio, si placita transactionis servari, stipulatio interposita fuerit. Quid si nulla intercesserit? Civilem habebis præscriptis verbis actio-

nem; non enim nudam iniistis pactionem, sed civile
 gessistis negotium.

3.) Expositis prioribus transactionem ineundi modis, jam
 venio ad tertium, qui dicitur stipulatione initus. Ut
 vero transactio stipulatione inita dici possit, requiritur,
 ut, quod jamjam transactione inter partes fuerit defi-
 nitum, id omne stipulatione adhuc firmetur.

*L. c. 33. C. de transact. „si placita transactionis
 servari, stipulatio interposita fuerit.“*

Evenit enim 1.) quandoque, ut stipulatio aquiliana
 cum transactione conjungatur, qua prior obligatio in
 verborum transfunditur obligationem, quam postea si
 sequatur acceptilatio, liberatio ipso jure reo contingit.
 Cum aliquis hoc videat, transactionemque ipsa stipula-
 tione initam esse dicat: primo forte aspectu eum recte
 sensisse judicaveris, non, si omnia bene ponderaveris.
 Hac enim stipulationis accessione nullo modo efficitur,
 ut eapropter transactio ipsa stipulatione inita dici possit,
 cum is potius, qui reum solenni ab obligatione sua li-
 berat forma, factum ex sua parte præstet, quod con-
 tractus innominati speciem transactioni adfert. Non

enim prius per modum stipulationis transactio perficitur, quam si ab utraque parte transactionis placita stipulatione confirmetur. Subtile quidem, quod modo adduxi, videri poterit, nihilominus tamen, cum omnia bene perspexeris, verum est.

2.) Alterum jam mentem meam subit dubium: quid de eo statuendum, si quis, quod ex causa transactionis promittit, mediante stipulatione promiserit? Num in ea certe specie transactionem stipulatione initam fuisse dixerimus? Minime. Ad hoc enim haud sufficit, transactionis tantummodo partem aliquam stipulationis firmatam fuisse vinculo, sed ut integra transactio stipulatione firmata fuerit, desideramus. Hac etenim specie transactio contractus innominati speciem præ se fert, qui facto quodam præstito, puta stipulatione, perficitur.

Præterea autem transactioni, mediante stipulatione initæ, quandoque non sine fructu stipulatio adjicitur pænalis, qua certa summa pænæ loco solvenda præstituitur ei, qui adversus transactionem egerit, v. c. actione mota litem redintegrando. Et monet adeo Paulus

L. 15. ff. de transact.

stipulationem ejusmodi pænalem utiliter quoque aequi-

lianæ subjungi stipulationi, „quia rescisso forte pacto
 poena ex stipulatu peti possit.“ Cum enim simplici
 tantum transactio inita fuerit stipulatione, ab eo qui-
 dem, qui placita transactionis violaverit, actione ex sti-
 pulatu incerti et interesse exigi potest, quod cum ple-
 rumque difficilis sit probationis, facilius loco ejus sum-
 mam pecuniariam, eamque definitam, stipulamur; quo
 autem facto non tam inspicitur, quid intersit alterius,
 quam quæ sit quantitas in conditione stipulationis.

PRÆNOBILISSIMO ATQUE PRÆSTANTISSIMO
DOMINO CANDIDATO

S. P. D.

PRÆSES.

Exhibuisti mihi Dissertationem Tuam, atque abs me petisti, ut provinciam Præsidis in defendenda illa susciperem. Ardua omnino & difficilis est doctrina de transactione, cuius definitionem & modos, quibus eadem inicitur, ex juris Romani præceptis repræsentare apud Te constituisti. Potuissem sane argumentum Tuum ulterius adhuc profequi, & spicilegii instar quasdam in hac Epistola adicere observationes, quæ ad ulteriorem illius expositionem faciunt. At Tuus in patriam discessus maturius instat, quam quidem prævidere peteram. Neque etiam, quod, ut publice profitear, ad officia mea pertinet, sive addendo, sive detrahendo quidquam in opusculo mutavi, cuius Tu Ipse solus autor es. Gratulor potius Tibi publice de insignibus in legitima scientia profectibus, quos Collegio nostro in examinibus consuetis commonstrasti, fausta quævis Tibi apprecor, atque benevolo animo Tuo quam enixissime me commendo. Dabam
Tubingæ d. XI. Octobr. a. c. MDCCXCV.

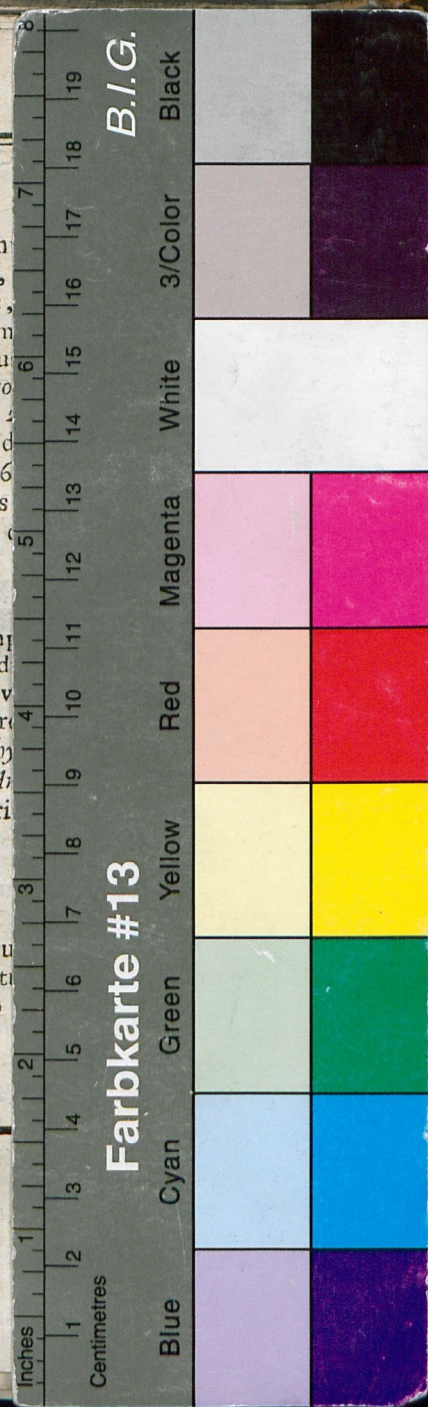
1018

ULB Halle
005 361 877

3

DISSERTATIO INAUGURALIS JURIDICA
EXHIBENS
TRANSACTIONIS NOTIONEM
EAMQUE INEUNDI MODOS

EX
JURIS ROMANI PRINCIPIIS

QUAM
CONSENTIENTE ILLUSTRIS ICTORUM ORDINE
PRAESIDE

CHRISTIANO GMELIN

PHIL. ET U. J. D. AC JUR. PROF. PUBL. ORD.
SERENISSIMI DUCIS CONSILIARIO, NEC NON SER. MARGGRAV.
BRANDENB. AB AULÆ CONSIL.

PRO RITE OBTINENDIS SUMMIS IN JURE HONORIBUS
EXAMINI PUBLICO SUBJICIT

AUCTOR

MATTHÆUS DE LUTZENBERGER
LAUINGANUS.

TUBINGÆ

D. OCT. MDCCLXXXV.

LITTERIS FUESIANIS.

619.

1795, 1.

9

